

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Elgyetem-utca 4. sz.

Kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

Irtta: K. Nagy Sándor.

Az én bismországi földim — aki különben egy déli őrsön ténylegesen csendőr — azt kérdezi tőlem, hogy az új véderőtörvénnyel módosult-e a *kiszolgált altisztek alkalmazásáról* szóló törvény?

Nyilvánosan kívánok megfelelni erre a kérdésre, hogy mások is tudják az ügyállást, akiket t. i. érdekel.

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról majdnem negyven évvel ezelőtt intézkedett a törvény az 1873: II. t.-czikkben, melyben kimondta, hogy ezen altisztek, kik a hadseregben, a hadi tengerészetnél, vagy a honvédtörzsekénél és osztályoknál 12 évig s e közben legalább nyolcz évig mint altisztek tetteleg szolgáltak és magukéviseletéről kedvező igazolvánnyal vannak ellátva: ez által igényt nyomnak akár közszolgálatban, akár pedig az állam által megályozott vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál leendő alkalmaztatásukra.

Ez a kedvezmény azon a kijelentésen alapul, melyet az országgyűlés még az 1868: XL. t.-cz., vagyis az első véderőtörvény 38. §-ában tett, hogy a »hosszú ideig szolgáló altisztek ellátásáról külön törvény fog intézkedni.

Az 1873: II. t.-cz. 1. §-a szerint a tiszteletbeli altiszti minőségben töltött szolgálati időtartam is beszámítatik az altiszti szolgálatba.

Sőt ugyanazon törvény azt is kimondja, hogy a fentebbiekkel egyenlő igénynyel bírnak és pedig *tekintet nélkül a szolgálati idő tartamára*, mindazon altisztek is, kik ellenség előtt, vagy *közbiztonsági szolgálatban* oly módon szolgáltak meg, hogy *habár ezáltal további katonai szolgálatba képtelenné váltak is, a polgári hivataloknál még alkalmazhatók.*

Nem mondom új dolgot, ha felemlítem, hogy a csendőrségi fogynység állományának kiegészítéséről az 1881: II. t.-cz. intézkedik. Azonban az én feleletemnél nagy fontossággal bír annak a törvénnyel a 3. §-a, amely így szól:

»Azoknak, kik a hadseregből vagy honvédségből lépnek be a csendőrségbe és abban négy évig szolgálnak: összes szolgálati idejükből a honvédségről teltető két utolsó év elenyésztetik. Az ilyenek tehát két évvel előbb beemlíttatnak el véglegesen a hadi kötelékből.»

Ez pedig azt teszi, hogy az ilyenek két évvel hamarabb

lehetnek közszolgálatba, mint azok a védőkötözetek, akik nem szolgáltak a csendőrségnél négy éven át.

Ez tehát nagy kedvezmény a csendőrökre, nemcsak azért, mert két évvel megrövidül a véderő kötelezettségük, hanem azért is, mert két évvel hamarabb léphetnek közszolgálatba.

A kiszolgált altisztek részére: bizonyos szolgálati állomásokat kizárólag fenntart, más állomások betöltésénél pedig mások felett elsőbbségi jogot biztosít a törvény. Ezek a következők: minden hivatalszolgálati és elsőbbröndi felügyelői állás, a közös és m. kir. minisztériumoknál, törvényszékekénél, bírósági és egyéb hivataloknál, fogházaknál, fegyházaknál,

ugyanazok az állások a törvényhatóságoknál, de csak felső részben;

minden hivatali, irodaszolgálati s elsőbbröndi felügyelői és kezelési szolgálat körébe tartozó állások, az állam által javadalmazott, vagy biztosított vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál, a melyek engedélyokmányuknál fogva kötelezve vannak a szolgálati állások betöltésénél a kiszolgált altiszteket figyelembe venni.

Ugyanezek a rendőrségi és pénzügyéségi állomások betöltésénél előnyben részesülnek.

Ami már most a legújabb véderőtörvényeket illeti, ezek nem helyezik hatályon kívül a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló törvényeket, habár külön nem is hivatkoznak az 1873: II. és 1881: II. t.-cikkekre. Azonban tartalmukból ez világos.

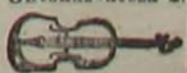
A véderőről szóló 1912: XXX. t.-cz. záró rendelkezései között kifejezetten intézkedik az önként tovább szolgáló altisztek alkalmazásáról s a 85. §-ában kimondja:

»Az önként tovább szolgáló altiszteknek közszolgálatban vagy bizonyos magán szolgálatokban való alkalmaztatására vonatkozó igényét külön törvény szabályozza.»

A honvédségről szóló 1912: XXXI. t.-cz. szintén a záró rendelkezései között, külön cím alatt rendelkezik a kiszolgált altisztek alkalmazásáról s a 20. §-ában kimondja:

»A kiszolgált altisztek alkalmazására, valamint a honvédség egyénisének s ezek özvegyeinek és árváinak ellátására vonatkozó rendelkezések az ez irányban érvényes külön törvényekben foglaltatnak. A honvédségnek mindezek az egyénei a részben ugyanahban a kedvez-

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereket és alkarrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön köldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.** 6

ményben részesítettnek, mint a közös hadsereghez tartozók.

És így ba az 1912:XXX. t.-cz. 85. §-a némi kételyt hagyna is fenn, hogy ez a kifejezés: «külön törvény szabályozza» a multa, vagy jövőre, azaz alkotandó újabb törvényre vonatkozik: eloszlatja ezt a kételyt egészen az 1912:XXXI. t.-cz. 20. §-a, midőn meghatározza, hogy ez irányban hozott törvények érvényesek, vagyis érvényben maradnak.

Tehát az 1873:II. és 1881:II. t.-cikkeknek a kiszolgált altisztek alkalmazására vonatkozó rendelkezései hatályban fenntartattak.

De a kiszolgált altisztek előtt egy másik út is meg van nyitva, ba a bíróságoknál irnoki minőségben kívánnak alkalmazást találni.

Ez a gyakorlatban a következőleg történik.

A máskülönbén a fentebbiek szerint a közszolgálatban való alkalmazásra jogosult altiszt (ha még nem lépett ki a katonai kötelekből) kér hat havi szabadságot (legalább a katonáknál úgy történik), s ezt a hat hónapot a bíróság irodájában mint leíró személy a különböző szakoknál tölti, hogy a szükséges gyakorlatot megszerezze, ami tudniillik egy napidijasnak, vagy leendő irnoknak szükséges. Ez idő alatt — a bírósági irodaigazgató rendelkezéséhez képest — foglalkozik büntető, polgári és egyéb ügyek másolásával, vagy kiadói, iktatói, irattári ügyekben való segédkezéssel.

Ezen próbaidő elteltével, sőt ügyességéhez képest az alatt is alkalmazhatják mint rendszeres és fizetéses napidijast. Természetes, hogy ehhez jó írás és hibátlan másolás s egyéb megfelelő ügyesség szükséges.

Ha már most kellő módon való gyakorlatot szerzett, megnyilhatik a joga abhoz, hogy irnokságra pályázhatik.

Azonban a kinevezésre csak akkor tarthat igényt, ba a polgári vagy más középiskola négy osztályáról bizonyítványt tud felmutatni.

Aki pedig még jobban biztosítani akarja magának a kineveztetését, annak le kell tenni a telekkönyvi vizsgát is, melyhez azonban egy évi telekkönyvi gyakorlat szükséges, melyet mint napidijas tölthet el a bíróság telekkönyvi osztályában.

Ezek szerint a kiszolgált altiszteknek a közbivatalokban való alsófoku alkalmaztatásra teljes joguk van akkor, ba altiszti minőségben nyolcz évig szolgáltak, de a magasabb előléptetéshez csak akkor, ba a többi pályázókkal egyenlő képesítésük van.

Mit kell tudni a csendőrnek a bűnvádi perrendtartásból?

Irta: dr. Kármán Elemér erzsébetfalvai kir. járásbíró.
(Polytatás).

Az előzetes letartóztatásnak tehát ötféle oka van, amelyet röviden akként jelölhetünk meg, hogy: 1. tet-

tenkapás, 2. a terhelt megbizhatatlansága, illetve ebből folyóan a szökés veszélye, 3. az összebeszélés vagy a bizonyítékok meghiusításának veszélye, 4. a terhelt idegen honossága, 5. újabb bűncselekmény elkövetésének veszélye.

Ezen öt ok közül a leggyakrabban előforduló a második ok, vagyis az, hogy a terhelt szökésétől alaposan lehet tartani. Ez mindenesetre fennforog azokban az esetekben, amidőn bizonyítékok forognak fenn arra nézve, hogy a terhelt el akar szökni, p. o. hogy már becsomagolt, jegyet váltott, elbucszkodott, vagy emlegette, hogy el fog szökni; továbbá akkor, hogy ha a terhelt nem tartozik azon egyének közé, akiknek rendes életmódja vagyis lakása és foglalkozása van. Ezt az utóbbit azonban nem szabad úgy értelmezni, hogy csupán azért, mert valaki szegénysorsu ember, mindjárt le kell őt tartóztatni. A törvény egész világosan jól fejezi ki, hogy az állandó tartózkodó helynek vagy rendes keresetforrásnak kell hiányoznia, rendesen mind a kettő együtt szokott járni. Az egyszerűbb paraszt ember, napszámos, munkás vagy cseléd sokszor nem bír állandó tartózkodó helylyel és megeskik, hogy helylyel-közzel rendes keresetforrása sincs, amennyiben munka nélkül van a saját hibája nélkül. Az ilyen ember sokszor ép azért áll helyt, mert nincs arra módja, hogy megszökjön és az, hogy egyik faluból a másikba megy vagy kereset után néz, nem egyértelmű a megszökéssel. Mindenesetre és minden további mérlegelést félretéve, előzetes letartóztatásnak van helye, ha súlyos büntett forog fenn; e tekintetben a Bp. 141. §-ának 2-ik pontját megmagyarázza a szolg. ut. 117. §-ának VI. a) pontja; ilyen súlyos büntett: a gyilkosság, az emberölés, a halált okozó súlyos testi sértés, a rablás, a betöréses vagy hamiskulos lopás, a szemérem elleni büntettek, a gyújtogatás, a család büntette és a sikkasztás büntettének azok az esetei, amikor valaki nagyobb összeget csalt vagy sikkasztott és így alaposan feltehető, hogy azzal meg fog szökni. A Bp. 149. §-ából következik, hogy ha valaki halállal vagy életfogytig tartó fegyházzal büntetendő cselekményt követett el, ott egyáltalán nincs szabadlábba helyezésnek helye. Ellenben csupán pénzbüntetéssel büntetendő vétségél, mint a becsületsértés, előzetes letartóztatásnak egyáltalán nincs helye. Az előzetes letartóztatás gyakori oka továbbá az összebeszélés veszélye, a 141. §-ának harmadik pontja. Erre nézve azonban azt kell megjegyeznünk, hogy nem elegendő az, hogy pusztán gyanunk van arra, hogy a tettes valakit hamis vallomásra fog bírni, vagy valami nyomot megsemmisíthetne; a törvény szavából az következik, hogy bizonyítékoknak kell lenni arra nézve, hogy ez a veszély fennforog. Ez persze sokszor nagyon nehéz, mert az többnyire titokban történik, de a legegyszerűbb, ha a bizonyítékokat nyomban úgy biztosítjuk, hogy azokat a terhelt meg ne semmisíthesse. Ugyanez áll a 141. §.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást olmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kiszegesen, Országos Csendőrségi Központban.

ötödik pontjára. Itt is az szükséges, hogy valami bizonyítékunk legyen arra, hogy a terhelt újabb bűncselekmény elkövetésével fenyegetőzött. Nem elég ugyanis az, hogy félünk tőle, hogy megismétli, hanem még is kell valami adatnak lenni arra, hogy a terhelt fenyegetőzött. Igen természetes, hogy ha a terhelt magában véve gyanús ember, rovott előéletű, csavargó, szokásos büntetett, vagy bűncselekmények elkövetésére alkalmas eszközöket hordoz, a csendőr úgy segíthet magán, hogy a szolg. ut. 117. §-ának egyéb rendelkezései alapján fogja el, azért mert közveszélyes egyén.

Ritkább eset a tettenkapás. Ezt megmagyarázza a Bp. 142. §-a és a szolg. ut. 117. §. V. pontja. Röviden akként magyarázhatjuk meg a tettenkapást, hogy az akkor forog fenn, ha a tettest elfoghatjuk akkor, ha még a tett színhelyéről sem sikerült úgy eltávoznia, hogy közvetlenül a szem elől eltűnjön. Ha a tett elkövetését valaki látta és az a valaki figyelmeztetett arra, hogy a tettes erre vagy arra menekült, utána mégünk és elfogjuk, ez a tettenkapás. Vagyis hogy legyen nyomban a tett elkövetése után tanunk arra, hogy a terhelt követte el a bűncselekményt és arra, hogy a tettes onnan közvetlenül hova menekült.

Ha a terhelt nem magyar honos, ez rendszerint elfogandó; igen természetesen csak akkor, ha nem valami aprólékos dolog forog fenn. Ennek az az oka, hogy a nem magyar honosról alaposan feltételezhető, hogy hazamenekül. Önként értetődik azonban, hogy az a nem magyar honos, aki itt Magyarországon rendes lakóhelylyel és foglalkozással bír, nem eshetik ez alá a szempont alá.

Még egy olyan körülményről kell megemlékezni, ami sok félreértésnek szokott oka lenni a bíróság és a csendőrség között és ez az, hogy a Bp. 141. §-ának 2-ik pontja nem egyezvén meg a szolg. ut. 117. §-ával, nagyon gyakorta megeskik, hogy a bíróság nyomban szabadlábra helyez olyan egyént, akit a csendőrség elfogott és a bíróságnak átadott. E két szakasz egybevetéséből ugyanis kitűnik, hogy a csendőrségnek elfogási jogai vannak olyan esetekben is, amikor nincs előzetes letartóztatásnak helye. Így például, ha valaki a csendőrnek ellenszegül. Lehet eset, hogy ez az egyén valami nagyon csekély súlyú bűncselekményt követett el, rendes lakóhelye és foglalkozása van, összeheszlés, szökés, újabb bűncselekmény elkövetésének veszélye szintén nem forog fenn, de az illető például ellenszegül; ilyen esetben sem a bíró nem kifogásolhatja, ha a csendőrség az illetőt elfogta, de viszont a csendőrség sem, ha a bíró, bírói kihallgatása után a terheltet engeddi; ennek az oka az, hogy a csendőrség ilyen esetben inkább rendőri teendőt végzett, amidőn az ellenszegültöt elfogta és ártalmatlanná tette. Ezen tehát megütközni nem szabad.

Visszatérve a mi három esetünkre, egész világos, hogy a nagykúti gyilkosság ügyében el kell fogni L.

Józsefet és K. Ferencznét, mert gyilkosság gyanúja forog fenn. Ellenben nincs ok az előzetes letartóztatásra az N. ácsmester sérelmére elkövetett lopás bünteténél, mert a terheltnek állandó lakóhelyük és rendes keresetforrásuk van; különösen mellőzhető az előzetes letartóztatás a fiatalokor tolvaj ellen, mert a bíróságnak ki van adva egy igazságügy-miniszteri rendelet, amely szerint a fiatalokoraknál az előzetes letartóztatás csak akkor rendelendő el, ha arra igen nagy szükség van. Végül abban a családi perpatvarban, a mely a járás-bírósi felhívás folytán lett kinyomozva, épenséggel nem lehet gondolni az előzetes letartóztatásra, mert a terhelt csak csekély súlyú vétséggel és kihágással vádolható és eltekintve attól, hogy verekedő természetűek, ellenük semmi kifogás nem merülhet fel meghatóságuk tekintetében.

7. A nyomozás befejezése.

Mind a három esetben, amelyet eddig tárgyaltunk, a nyomozás befejezést nyert, azért, mert nemcsak hogy a tettesek megkerültek, hanem azért is, mert el van érve az a cél, a melyet a Bp. 83. §-a a nyomozás tárgyául kitűz. E §. szerint ugyanis a nyomozás tárgya azoknak az adatoknak kipuhatólása és megállapítása, amelyek a vád emelése vagy nem emelése kérdésében a vádló tájékozására szükségesek. E §-ból következik, hogy most, miután a nyomozás oly eredményt ért el, hogy a vádló, vagyis a kir. ügyészség az esetek felől teljesen tájékozva van, a további eljárás a vádló teendőiből áll. Ebből önként érthető, hogy a nyomozó hatóságnak, vagy a csendőrségnek, nemkülönben mindazon hatóságoknak, amelyek ebben az ügyben nyomozást teljesítettek, a felvett iratokat, jegyzőkönyveket közölniök kell a kir. ügyészséggel, a letartóztatott egyént pedig át kell adni, hogy további sorsa iránt az ügyészség, mint közvádló tegyen indítványt. A kir. ügyészség határoz azután afelett, hogy a nyomozás befejezésének helye van-e és ha nem, akkor a kir. ügyészség elrendelheti, hogy a nyomozás folytattassék, s megkeresheti az illetékes hatóságokat a nyomozás folytatása, illetőleg kiegészítése iránt. Ez alatt azt kell érteni, hogyha például még valakinek a kihallgatása szükséges, vagy valami bűnjelet kell megszerezni, az iránt a kir. ügyészség pótlólag megkeresi a rendőri hatóságokat vagy felhívja a csendőrséget.

A nyomozás befejezése alatt tehát nem azt értjük, hogy a bűncselekmény tettese megkerült. Magától értetődik, hogy ha a tettes megkerült, a nyomozást be lehet fejezni; a nyomozás befejezése alatt azonban azt kell érteniünk, hogy a csendőrség mindent megtett oly irányban, hogy a kir. ügyészség tisztán lássa, hogy lehet-e vádat emelni, vagyis hogy összegyűjtötte az összes adatot; de be kell fejezni a nyomozást akkor is, ha minden megtörtént, amit meg lehet tenni a nyomozás érdekében, azonban nem sikerült a cselekmény tettesét

HA KÖHÖG, HASZNÁLJON AZONNAL

HURUTPASZTILLÁT!!

mely a legmunkosabb köhögést is azonnal elmulasztja. 1 doboz 50 fill.

Reuma, csúsz, kényeség, mindennemű mozgásaitól eredő

fejlemények gyorsan használhat után megszűnnek a Gerj-féle

MENTHOL REUMASZESZ

Ára 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrösön.

megtalálni, vagy nem sikerül a cselekményeket a maguk teljes egészében kideríteni. Így pl. nem találjuk meg a bűnjelet, amelylyel a cselekmény elkövetett vagy az elrejtett lopott tárgyat nem tudtuk megtalálni. Ilyenkor is be kell fejezni a nyomozást, mert elvégre az ügyet örökké folytatni nem lehet. Ha azonban a csendőrségnek ilyenkor kételye van, hogy kellene-e még tovább nyomozni, legjobb ha jelentését megteszi és további felhívást kér. A befejezett nyomozással a kir. ügyészség kétféle intézkedést tehet és pedig:

1. megszünteti a nyomozást,
2. vagy vádat emel.

Lássuk mit értünk a *nyomozás megszüntetése* és mit a *vád emelése* alatt.

A Bp. 101. §-a szerint a nyomozás megszüntetésének három esete van.

Elő eset: ha nem forog fenn bűncselekmény: vagyis a kir. ügyészség azt látja, hogy a nyomozás nem derített fel olyan cselekményt, mely büntethető. Egy példa világosítja fel ezt legjobban. Egy kocsis gondatlanul hajtrán az utcán, kocsija elütött egy embert és azt be szállították a kórházba. A csendőrség igen természetesen megindította a nyomozást, be is fejezte, de kiderült, hogy emberünk egy hét alatt felgyógyult. És miután a Btk. 310. §-a szerint a gondatlanságból okozott testi sértés csak akkor büntethető, ha az súlyos volt, vagyis nyolcz napon tul tartott, ez esetben nem forog fenn bűncselekmény, tehát az ügyészség ezen a czímen megszünteti meg a nyomozást. Hasonló eset az, amikor nem forog ugyan fenn olyan bűncselekmény, amely a bírósághoz tartozik, tehát az ügy nem a kir. ügyészség hatáskörébe esik, ez esetben a kir. ügyészség megszünteti a nyomozást, de ha kihágás forog fenn, úgy az ügyet átteszi a járásbírósághoz vagy a rendőri hatósághoz. Tegyük fel például, hogy húsmérgezés történt, azonban a betegek hamarosan meggyógyultak, nyolcz napon alul, ebben az esetben szintén nem forogván fenn gondatlanságból okozott testi sértés, a kir. ügyészség a maga részéről meg fogja szüntetni a nyomozást, azonban azon ügyet át fogja tenni a kihágási bírósághoz, mert a Kbt. 104. §-ába ütköző kihágás foroghat fenn. Ezért történik meg sokszor, hogy a csendőrség valamely ügyet az ügyészséghez jelent be és egyszerre csak azt látja, hogy az ügy felett a járásbíróság vagy a szolgabíróság ítélkezik; ez úgy történt, hogy az ügyészség a nyomozást megszüntetvén, az ügyet áttette a kisebb hatáskörű bírósághoz.

Másik esete a nyomozás megszüntetésének az, amikor az eljárás megindításához szükséges felhatalmazás vagy kívánat hiányzik, vagy a magánindítványra jogosult indítványt nem tett, vagy azt visszavonta. Ezt egész világosan mondja meg a Bp. 101. §-ának második pontja; azonban a dolog teljes megértéséhez nem tartok feleslegesnek egy pár megjegyzést. Lehet-

nek esetek, ahol kétes, hogy a cselekmény magánindítványra üldözendő-e avagy hivatalból. Ilyenkor a csendőrség megteszi a maga jelentését, a kir. ügyészség azonban meg fogja szüntetni a nyomozást, ha magánindítvány szükséges lenne. Másik gyakori eset az, hogy a csendőrség nyomozást folytatott, de a sértett fél utóbb jelentkezett és a magánindítványát visszavonta. Ilyenkor a csendőrség ne tegye felre az eddig beszerzett adatait, hanem egy rövid jelentéssel küldje be az ügyet a magánindítvány visszavonásával együtt az ügyészséghez, a mely azután meg fogja szüntetni a nyomozást. Ez sokkal jobb, mintha a csendőrség saját maga tenné felre az ügyet, mert volt eset, hogy alaptalan gyanúsításnak tette ki magát.

Harmadik esete a nyomozás megszüntetésének a Bp. 101. §-ának harmadik pontja szerint az, amidőn a további eljárástól bizonyítékok hiánya vagy azok megszerzésének rendkívüli nehézsége miatt eredmény nem várható. Ezek azok az esetek, amidőn nem sikerült elegendő bizonyítékot szerezni arra nézve, hogy ki a bűncselekmény tettese, vagy pedig a gyanuba vett egyén ellen nincsen elegendő bizonyíték. Amint látjuk, a törvény erre az esetre is gondol és nem kívánta senkitől, még a csendőrtől sem, hogy a lehetetlent lehetővé tegye, hanem jogot adott a kir. ügyészségnek arra, hogy az ilyen esetekben megszüntesse a nyomozást és a további fáradságtól, amely hiábavaló lenne, megkímélje a nyomozó hatóságokat. Igen természetes, hogy ez csak abban az esetben engedhető meg, amidőn az a fáradság emberi előrelátás szerint tényleg hiábavaló lenne.

A nyomozás elintézésének a másik módja a kir. ügyészségnél az, hogy az ügyészség vádat emel.

A bevezető részben, ott, ahol a kir. ügyészségről szövegeztünk, kifejtettük, hogy mit értünk vádemelő hatóság alatt. Vádemelés a kir. ügyészségnek az a cselekménye, hogy a kinyomozott ügyet a bíróság elé viszi, vagyis azt indítványozza, hogy a bíróság indítsa meg a tettes ellen a bírói bünvádi eljárást. Eladdig folyt ugyan eljárás a tettes ellen, azt azonban nem a bíróság vezette, hanem nyomozás folyt, amelynek vezetésére a kir. ügyészség van hivatva. Megtörténhetett ugyan amint a fenti példából láthattuk, hogy a nyomozás alatt is a bíróság teljesített némely fontosabb nyomozó cselekményt, mint helyszíni szemlét, vagy hullabonczolást, azonban a vádemelés előtt, a nyomozás alatt az ügynek ura és bírója a kir. ügyész volt. A vádemelés után ezzel ellentétben azonban a kir. ügyészségtől az ügy a bírósághoz megy át, bíróság vezeti a további cselekményeket és az ügy további folyamata bírói cselekményekből és bírói határozatokból áll.

A vádemelésnek ismét két módja lehet. Nevezetesen a kir. ügyészség vagy vizsgálatot indítványoz, vagy pedig mindjárt vádiratot ad be, így rendelkezik a Bp. 101. §-ának 2-ik bekezdése. A vizsgálat indítványozása tehát

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Az első sorban ülnek: Weikersheim hercegnő, Hohenberg hercegnő a trónörökös neje, gróf Estorházy Mihályné, gróf Zichy Jánosné, gróf Andrássy Géza, báró Gager Anna, — mögöttük állnak; ifj. gróf Lónyay Gábor, gróf Zichy János, herceg Weikersheim, gróf Pálffy Sándor, Ferencz Ferdinánd trónörökös, Szeánia kir. hercegnő gróf Lónyay Elemérné, gróf Larisch János, gróf Lónyay Elemér, gróf Potocki Alfréd, báró Rummerskirch, gróf Széchenyi István, gróf Lónyay Károly, herceg Thuru-Taxis Sándor.

Vadásztársaság Oroszváron, gróf Lónyay Eleméróknél.

ép olyan vádemelés, mint a vádirat beadása mert a vizsgálat indítványozásával szintén a birói eljárást kívánja a kir. ügyész megindíttatni. A kettő között csak az a különbség, hogy amíg a vádirattal be van fejezve az egész előkészítő eljárás vagyis azon három perszak közül, a melyet bevezetésünkben megmagyaráztunk, az első véget ér, addig, ha vizsgálat lesz tartva, ez az előkészítő eljárás még folytatódik.

Mitől függ azonban az, hogy a kir. ügyész vádiratot ad be, avagy vizsgálatot indítványoz?

Vannak esetek, a hol akár mennyire kimerítő és pontos a nyomozás, a kir. ügyészség nem adhat be vádiratot, hanem okvetlenül vizsgálatot kell indítványoznia. Ezek azok az esetek, a mikor súlyos vagy főbenjáró bűncselekmény forog fenn, nevezetesen: a Bp. 103. §-a szerint vizsgálatnak kell megelőzni a főtárgyalás elrendelését. (Bp. 103. §-a):

1. oly büntett esetében, melyekre a törvény halál vagy életfogytig tartó fegyházbüntetést rendel,

2. öt évet meghaladó határozott tartamu szabadságvesztésbüntetéssel büntetendő cselekmények esetében, kivéve, ha tettenkapás forog fenn, vagy a bűnösségéről a terhelt a nyomozás adataival teljes összhangzásban álló beismerést tett.

Ezek az úgynevezett kötelező vizsgálat esetei. Minden más esetben teljese a kir. ügyészségtől függ, hogy vádiratot adjon-e be a bíróságnál, avagy kérje a vizsgálat elrendelését. Ha a cselekmény bonyolult, vagy még hosszadalmas kutatásokra van szükség, ilyen esetekben a kir. ügyészség vizsgálatot indítványoz.

A mi eseteink közül a nagykuti gyilkosság egész nyilvánvalóan oly bűncselekmény, amely feltétlenül öt évet meghaladó szabadságvesztésbüntetéssel büntetendő, sőt amennyiben be fog bizonyulni, hogy K. Ferenczné és L. József előre tervezték K. Ferencz megölését, az a Btk. 278. §-ában megbarátozott gyilkosság büntetett képezi és mint ilyen halálbüntetéssel büntetendő. Ebben az esetben tehát kötelező vizsgálatnak van helye.

Az N. ácsmester sérálmére elkövetett lopás a Btk. 333. §-ban és a 336. §. 7-ik pontjában van meghatározva, az orgazdaság a Btk. 370. §-ának 1. pontjába ütközik; mind a kettő öt évet meg nem baladó szabadságvesztéssel büntetendő. Így tehát kötelező vizsgálatnak nincs helye, hanem a kir. ügyészség, amennyiben felderítve látja a tényállást, mindjárt vádiratot adhat be. Láttuk, hogy a nyomozás teljes és kimerítő volt, egész bizonyos tehát, hogy ebben az esetben a vádirat minden további aggály nélkül beadható lesz.

A harmadik eset, amelyet tárgyaltunk, a járásbirósági hatáskörbe tartozik. Azt láttuk, hogy a járásbiróság mellett nincs állandó ügyészség, hanem csupán ügyészségi megbizottak vannak, itt tehát a jelentést a járásbiróságnak kell átadni; a járásbiróság, mint látjuk, egyszerűbb eljárás szerint bíraskodik, ott nincs sem vádirat, sem vizsgálat, hanem a Bp. 525. §-a értelmében a járásbiróság az ügyet indítványtétel végett

csupán közölni fogja az ügyészségi megbizottal. Az ügyészségi megbizott azután, ha azok az esetek forognak fenn, amelyek szerint a nyomozást meg kell szüntetni, indítványozza a Bp. 527. §-a értelmében azt, hogy a járásbiróság tagadja meg a bűnvádi eljárás megindítását, ha azonban azt látja, hogy a bűnvádi eljárásnak helye van, a tárgyalás kitűzését indítványozza. (Bp. 527. §.)

Még egy kérdéstről kell szólnunk, mielőtt a nyomást elhagynók és ez az, hogy mi történjék a letartóztatottakkal? A Bp. 145. §-ának 4-ik bekezdése szerint a rendőri hatóság köteles a letartóztatottat kihallgatása után azonnal, de legkésőbb 48 óra alatt, amennyiben büntett vagy törvényszék hatáskörébe tartozó vétség látszik fennforogni, a vizsgálóbíróhoz, ha pedig járásbiróság elé utalt bűncselekmény forogna fenn, az illetékes járásbirósághoz kísértetni. A Bp. 95. §-a szerint pedig és így rendelkezik a szolg. ut. is, ha törvényszéki ügy forog szóba, de a járásbiróság közelebb van, a rendőri hatóság és így a csendőrség is a járásbiróságnak adja át a letartóztatottakat.

A mi esetünkben a járásbiróság lévén közelebb, a csendőrség a Nagykuton elfogott két terheltet a járásbirósághoz kísérte át. A járásbiróság a Bp. 95. §-a értelmében elrendeli az előzetes letartóztatást és átteszi az ügyet a kir. ügyészséghez, amely, amint már előadtuk, vizsgálatot fog indítványozni.

Ha járásbirósági ügy forogna szóban és letartóztatottak volnának, akkor azokat minden esetben a járásbiróságnak kell átadni, a mely előzetes letartóztatásukat rendeli el. Azt végül minden csendőr nagyon jól tudja, hogy ha letartóztatott van, tényvázlatban mondjuk el a nyomozás eredményét, egyéb esetekben pedig jelentésben. (Vége köv.)

Haditüdoztás a XVII. századból.

Mint ismeretes, a keresztény seregek 1664-ben Szentgotthárdnál, Vas megyében jelentős győzelmet arattak a törökökön, a kik e döntő vereségük után Vasvárig futottak, a hol békét kötöttek. A véres szentgotthárdi csatáról Hohenlohe Wolfgang Julio tábornok, az egyesült keresztény csapatok parancsnoka a regensburgi birodalmi gyűléshez jelentést küldött, melyet dr. Novák Béla egy 1665-hen megjelent német könyvben talált meg a melynek fordítását a következőkben közli velünk:

A csapatok állapota olyan, hogy nemcsak a kiállott fāradalmak és küzdelmek, hanem betegség is puszt-

Sir William Ramsay, hírneves angol természettudós terve: a szén a bányában elégetni, az így fejlődő gázt csöveken fölvezetni, gépek segítségével villamossággá változtatni és mindenfelé elvezetni.

títja őket, úgy hogy egész gyalogságunkból nem állíthatunk ki két zászlóalj egészséges legénységet, a lovaságból pedig négy svadront. Ezek közt is napról-napra újabb megbetegedések fordulnak elő. A tegnapi ütközetben és csatározásban is annyi elpusztult, hogy alig van körülbelül 800 gyalogos és három svadron lovas — mindent összeszámítva.

A francziák, különösen a Pannie-ezred szenvedett súlyos veszteséget. De a tisztok közül is sok ott maradt a

osatatóren vagy megsebesült. Ezeknek listáját csakhamar jelentem.

Mikor a török csapatokat vezényelt a Rába folyóhoz s táborunkat erősen tüzelni kezdte, azt gondoltuk, hogy csak nyugtalanítani akarja seregünket, mint a hogy két nappal előbb is tett. Ekkor ugyanis az én sátramát is négy lövés találta és lakájam közül egy meg is sehesült.

Én a magaslaton állva, észrevettem, hogy nagyszámu

ellenség: gyalogos és lovas gyülekezik. Ezt azonnal közöltem a badeni őrgróffal, a ki maga is látta. Miután azonban érezte, hogy az ellenség egyre erősödik, a mi részünkről is több ezredet állított velük szembe.

Az ellenség akkor megtámadta az említett ezredeket, s a jancárság oly heves tüzelest kezdett, hogy a mieink kénytelenek voltak visszavonulni. Az ellenség nyomukban, erre gyalogosaink és lovasaink menekültek!

Mikor ezt megláttam, nem törődve rendkívül nagy indiszpozíciómmal, lóra emeltem magam s lovasaimmal és gyalogosaimmal az ellenség ellen nyomultam. Elfoglaltam a falut, de tovább is nyomultam előre és Isten segédelmével visszaűztem az ellenséget s közülük sokat levágtam.

Az ellenség azonban ekkor látva, hogy gyalogságot semmi más nem támogatja, minden erejét összeszedte, újabb támadást intézett s visszaszorított bennünket a falujig.

Erről beszédtem a lovasságot ismét szembe állítottam velük, úgy hogy az ellenség visszahúzódott s a csőrjésben foglalt állást. Majd odaérkezett gróf Colligni néhány csapata. A lovasokat magam vezettem. Ezalatt néhány svadron császári katona is támadásba ment át.

Nemsokára kénytelen voltam látni, hogy ezek gyengülnek, az ellenség viszont szemlatomást erősödik, úgy hogy felni lehetett tőle, hogy az egész sereg futásnak ered, főképp, ha a török az új folyamán ránk tör. Mindennek megakadályozására nem maradt más bátra, mint zárt sorokban támadni, különben a csata elvész. Ezért a francziákat, Colligni két zászlóalját, nevezetesen a touraint és a ferre-t, a mi huszárságunkat és az őrgróf megmaradt sváb regimentjeit s középen Montecuccoli seregét támadásra vezényeltem, a mit egy adott jelre keresztul is vittek. Isten különös segítségével elűzetett az ellenség nemcsak a csataterőről, hanem az addig készített sáncaiból is. Jelentékeny része a folyóba szorult, a mely csakhamar tele lett emberrel és loval, sőt a lövőarkaikból folytatott erős tüzeles az ellenséget még a folyó tulsó partjáról is elűzte.

A mieink sok szép lovat, zászlót és egyéb zsákmányt kerítettek birtokukba. Én magam azonban egy eséstől nagyon gyönge vagyok, annyira, hogy fegyvereimet sem tudom hordani és most az ütközet után feküdni vagyok kénytelen, s bár szívem egészséges, mégis bátfájásom miatt, ha fent vagyok, négy embernek kell tartani.

Reményelem, hogy a Mindenbátó annyi erőt még ad, hogy tovább mehetek a sereggel, melyet a rettenetes fáradoalmakon felül még az ébseg is gyötör.

E nyomorunkban adjon segítséget a Mindenhaló, kinek ez ütközetben tanúsított, szemmel látható kegyelméért nem lehetünk méltóképp hálásak.

Miño tervei vannak az ellenségnek ezek után, még nem tudható. Egész napon át ágyúz ránk újonnan húzott sáncaiból, de hal' Isten, nem sok kárt tesz bennünk.

A mieink a Ráhába fult törökök közül igen sokat kihúztak s többek még sok, értékes zsákmányt szedtek el.

Kelt Szentgotthárdon, a csataterén, 1664 augusztus 2-án.

KÉPEINKHEZ.

Egyik képünkön egy illusztris vadásztársaságot mutatunk be, amelynek tagjaival úgyszólván évenként találkoznak olvasóink a lap hasábjain. Szenvedélyes vadászok ezek az urak mind, sőt a hölgyek is előszeretettel kultiválják eme egészséges és kellemesen szórakoztató

sportot. Most Lónyay Elemér gróf oroszvári birtokán vadásztak pár napig s azonfelül, hogy jól megritkíthatták a gróf dus vadállományát, egyébként is kellemesen mulathattak a gazdag főúr és vendégszerető neje magyáros vendéglátása mellett.

*

A technikai alkotások rendkívül dus területét egy újabb felfedezéssel gazdagította Sir William Ramsay hirneves angol természettudós. A képeink egyikén bemutatott géprendszer tervezete ez és azt a célt kívánja szolgálni, hogy a köszénnek rendkívüli fáradtsággal és költséggel való kiaknázását és hosszadalmas elszállítását, a helyszínen felállított géprendszer mellett való villamosárammá változtatása által, kiküszöbölje.

Ez pedig, mint a gép maga is mutatja, akként történék, hogy a szénben gazdag telepbe egy vastag főcsövet vezetnének be jó mélyen s ezen át, az elektromosság útján izziába hozott szénből származó nyersgüzt előbb egy tisztítóba, onnan a főtartályba vezetnék, a tisztított gázt aztán a villamos áramot gyártó gépek gázmotorainak hajtására használnák fel és az így nyert villamos áram vilkigítási és közlekedési célra való felhasználásra, megfelelő vezeték segítségével, nagyobb távolságokra is elvezethető lenne.

Nagyon természetes, hogy ez még csak terv és csak akkor valósulhat meg, ha szakemberek meggyőződnek arról, hogy a villamosságnak ezen az uton való előállítás és felhasználhatósága gyakorlati és gazdasági szempontból sokkal előnyösebb a mostani rendszernél. És akkor is csak ott, ahol vastag szénréteg fekszik a föld alatt: mert a vékony szénréteg rövid idő alatti kihasználása folytán a gépeknek szetszedése és újabb és újabb helyeken való felállítás és a vezetékeknek mindannyiszor való megbosszabítása tetemes költségbe kerülne s a tervezett gazdasági előnyt nem biztosítaná. Laikus felfogás szerint ugyan még a vastag szénréteg mellett sem látszik ez egészen bizonyosnak, mert a gázelvonás után a földben maradt kokszot csak ki kell bányászni és el kell szállítani, ami — legalább hozzávetőleg — majdnem annyiba fog kerülni, mintha magát a szenet vennénk ily módon használatba.

HIREK.

Ellenszegülés. Matosek Alajos, lajtanjfalusi őrsbeli csendőr, november 26-án, délután hat órakor, Flammer Alajos ellenszegülő, büdöskuti lakossal szemben, annak könnyű sérülésével végzőlő szuronyfegyvert használt.

Drágasági pótlék kérelmezésének korlátozása. A m. kir. belügyminiszter úr a folyó évi október 29-én kelt 165.871/VI-b. számú rendeletével utasította a kerületi parancsnokságokat, hogy h ssanak oda, miképp az őrsök takarékos és okszerű gazdálkodással gyarapítsuk és tartásuk fenn a közgazdálkodást, hogy a drágasági pótlék kérelmezése csak a legkritikább esetben történjék.

Gyászhir. Farkas Salamon törzsrőrmester, belényesi szárnyasármvívó, november 28-án Belényesen 44 éves korában meghalt. Hült tetemét gyászba borult családja és bajtársai őszinte részvéte mellett december 1-én helyezték ugyanott, az izraelita vallás szertartása szerint, örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Kérelmek. Péterfi István, a Moson megyei Hegyeshalom községben állomásozó csendőr kéri a somogy megyei Kéthely községben született csendőröket, hogy címüket vele közöljék.

Györi András, Kolozs megye Bald községben állomásozó csendőr ez. őrmester kéri a folyóévbenvele Kolozsváron altiszti tanfolyamot hallgatott Tóth József csendőr ez. őrmestert, hogy címét fontos okból vele közölje.

A Magyar szakírók egyesületének jubileuma. A Magyar Szakírók Országos Egyesülete tíz éves fennállásának megünneplésére november 24-én délelőtt 11 órakor az „Otthon» írók és hírlapírók körének helyiségében (VII Dohány-utca 76.) ünnepi közgyűlést tartott, melyen Gelléri Mór elnöki megnyitója után Sugár Ottó főtitkár jelentést tett a jubiláló egyesület működéséről, majd Katona Béla mondott az egyesület és a szakirodalom hivatását, valamint az eddig felmutatott eredményt méltató magas szánnyalású ünnepi beszédet. Az ünnepi közgyűlés, melyen a magyar koromány és az osztrák szakírók egyesületén kívül a magyarországi írók, művészek, pénzintézetek, ipari, kereskedelmi és gazdasági szakegyesületek nagy számban voltak képviselve, Matlekovits Sándor v. b. t. t. és Bernát Istvánt tiszteleti tagokká választva, Rubinek Gyula alelnök záróbeszéde után lakomával nyert befejezést.

KÜLÖNFÉLÉK.

A gyermekek lélegzése. A lélegzés a szervezet legfontosabb működései közé tartozik, tehát mindenkinek gondosan ügyelnie kell arra, hogy ezt a funkciót helyesen végezze. A tapasztalat azt mutatja, hogy a legtöbb ember nem tud helyesen lélegzeni, a mi súlyos hiba és sok betegségnek lehet előidézője. A szülőknek főfeladatuként kellene tekinteniök, hogy gyermekeiket már kiskorukban megtanítsák a helyes lélegzésre. Előszörban arra kell ügyelni, hogy a gyermek csakis az orrán át szívja magába a levegőt, mert az orr átmelegíti a egyben meg is tisztítja azt. Az átmelegített és megtisztított levegő sem a tüdőben, sem a légcsőben nem okozhat kárt. Nyitott szájjal nem szabad lélegzeni, mert ez a legveszedelmesebb az egészségre; még az alvó gyermeket is föl kell keltetni, ha a száján keresztül szívja be a levegőt. A ki horkol, az mind helytelenül lélegzik. A horkolás egyébként kiszáritja a légcsövet s érzékenynyé és fogékonynyá teszi a gégebajok és a köhögés iránt. A nyitott szájjal való lélegzés a legsúlyosabb bajokat okozhatja az embernek: a fülkatarus, nehéz hallás, asztmára való hajlandóság többnyire a helytelen lélegzés következménye. A szülőknek tehát minden erejükkel rajta kell lenniök, hogy leszoktasák gyermekeiket a nyitott szájjal való lélegzésről. Azonban gyakran előfordul, hogy a szájon való lélegzés valami betegségnek jele. Lehet, hogy az orr póliptól dugult be, vagy a mandulák megdagadtak, esetleg daganatok képződtek az orriregben, a melyeket el kell távolítani. Az so ritkaság, hogy az orr választófala kelleténél vastagabb vagy elgörbült, miáltal a rendes légczirkuláció megakad az orrban. Ilyen eseteknél azonnal orvoshoz kell fordulni, egyáltalában mindig orvosi tanácsot kell kikérnie az anyának, ha észreveszi, hogy gyermeke nem lélegzik helyesen, mert csak így óvhatja meg azt sokszor egy egész életen át tartó betegségtől.

Az állatok lélektanához. A tudósok már régen megállapították, hogy az állatoknak nemcsak eszük, de lelkük is van, a melyben a legkülönfélébb érzelmek megnyilvánulhatnak s ezek közt a szeretet, meg a gyűlölet játsza a főszerepet. Az állatoknak bizonyos egyének iránt való rokonszenve vagy ellenszenve sokszor igen

feltűnő alakban jut kifejezésre, a mi félremagyarázhatatlanul bizonyítja ezt az igazságot. A gyengébb állatok gyűlölete az erősebb, természetes ellenségekkel szemben olyan nagy, hogy már kölyök korukban megnyilatkozik. A gulyák ösztönszerűleg gyűlölik a kutyákat s ennek az ellenszenvennek az eredetét csak évszázadokkal visszamenőleg lehet megtalálni, mikor a vad csordákat állandóan üldözték a vad kutyafalkák. Indiában a nőstén tigris mélyen rejtett helyeken üt tanyát, a hol kevés ellenség veszélyezteti a kölykeinek életét. Ha véletlenül arra téved egy medve, sietve visszavonul, mikor észreveszi a tigris-fiókákat és még az óriáskigyó sem merné megérinteni őket. A vad kutyák azonban nem félnek a tigristől, fölfalják a kölykeiket s ha a nőstény véletlenül rajtakapja őket, azzal is szembeszállnak. Ezért tör ki vérfagyasztó ordításba a nőstény tigris még az állatkertben is, ha kutya téved a közelébe. A leopárd, a mely fákon él, nincs úgy kitéve a vad kutyák támadásainak, tehát nincs is benne semmi ösztönszerű gyűlölet a kutyák ellen, a kutyák azonban annál jobban félnek a leopárdtól, a mely a fákról leselkedik rájuk s a hol egyedül pillant meg egyet, rögtön leugrik rá és szétépi. Az állatok közül sok nem szereti a szerezcseneket, különösen a majmok viseltetnek ellenszennel irántuk. A londoni állatkertbe egyszer bevezettek egy sereg szomálit, a kiknek meg akarták mutatni a vadállatokat. Mikor a feketék az állatok közelébe értek, az oroszoknak dühösen ordítani kezdtek, a majmok megijedtek s bosszúsáknak látszottak, az antilopok nyugtalanokdtek, sőt még a vad marhákat is izgatottság fogta el, mert fölismerték természetes ellenségeiket, a sötétbőrű embereket, a kik évszázadok óta vadászazák a fajtájukat. A madarak akárhányzork megdöglenek a püszta ijedségtől, a papagályok és a majmok pedig elájulnak. Az állatoknak más állatok ellen irányuló ellenszenve sokszor érthetetlen (a kutyák például ki nem állhatják a rókákat, a lovak pedig a tevéket) s ilyen esetekben az ősi, átöröklött ösztönben kell keresni a magyarázatot.

Rózsaszínű lakoma. Londonban egy előkelő úr lakomát akart rendezni a feleségének és pedig rózsaszínű lakomát, mert az asszonyságnak ez a kedves színe. Egész London feszülten várta, miként oldják meg a lehetetlennek tetsző kérdést, hogy az ebéden necsak az asztalterítés, de az étel is rózsaszínű legyen. Szerencsére azonban jelentkezett egy főszakács, a ki, mint az eredmény mutatja, nagyszerűen felelt meg feladatának. A rózsaszínre halványított paradicsomleves után különböző rózsás tengeri halat szolgált fel: rákokat, füstölt lazacot, langustot. A húst marbasült képviselte, a mit rózsaszínűre páczoltak. Ha olyan étel került az asztalra, melynek természetes színe nagyon elütött a rózsától, akkor rózsaszín mártással segítettek a bajon. Azután különböző rózsaszín gyümölcsökre került sor s azt talán említeni se kell, hogy csupán rózsás vörösborot ittak, no meg talán azt is, hogy a liköröket a Serry Brandy képviselte. A konyhaművész tehát meglehetősen kitett megbízatásának. Ellenben kijelentette, hogy a színes lakomák tekintetében ezzel úgyszólván kimerült a tudomány. Legföljebb, ha fehér, meg zöld dinert tudna rendezni még.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos leveleket nem ad. Levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne költöjjenek.

Kopárhegy. Felülvizsgálatása alkalmával felségkérvénnyel kérheti a beszámítást. A kérvényhez mellékletek nem szükségesek.

Dunamenti. Nézetünk szerint nem tarthat házkutatást.

Dunántuli 883. Születési és illetőségi bizonyítvány. A kérvény bélyegköteles.

M. J. Névtelen levelekre nincs válaszuk.

B. J. csendőr. 1. A megszakítás (ez esetben hat hónap) az igényjogosultsági időbe nem számít. A 12. év második felében kérheti. 2. Csak szolgai állásra.

S. J. csendőr. Nem szokták megkapni.

Cs. p. Megkapják a legközelebb.

Hegyvidéki csendőr. A téli őrzési beosztás és azzal a hat órai szolgálat általában október hó 1-től április hó végéig érvényes.

101. Nyugállományú csendőr egyenruhát nem viselhet. Kérdése tehát tárgytalan.

S. J. őrmester. Olvassa el az 1908. évi 40. számú lapunknak hasontárgyu üzenetét.

Nagy vágy. Lovascsendőr nem lehet.

Morva határ. Kérdése a fegyelmet érinti, nem adhatunk választ.

B. P. 1. Nem. 2. A m. kir. belügyminiszter úrhoz.

Sz. P. 306. Nézetünk szerint záradékos emberölés sorog fenn, terhelt védelmét azonban nem ismerjük s így határozott választ nem adhatunk.

Törekvő. 1912. 1. Nem. 2. Szabadságot kell kérni. 3—4. Egy középiskolai tanár.

79. Nem számít.

Z. S. csendőr. 1. Nem kaphat. 2. Kérdését nem értjük. 3. A megszakítás nagyságától függ.

21. A „Morva határ” jelige alatt adott üzenetünk önnek is szól.

8888. Altiszt.

R. M. ca. 1886. Márton úrra kötelezi magát.

Alsópágony. Kisebbitett ezalakok Seregélyi D. és m. kir. honvéd százados úrnál (Nagyvárad) megrendelhetők.

1738. 1. Mint ez. őrmester. 2. Nem lehet elmenni.

P. A. Olvassa el az 1910. évi 21. számú lapunkat.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi felsége 1912. évi október hó 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Szabó József, IV. számú csendőrkerületbeli ezredesnek saját kérelmére a nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Áthelyeztetettek:

1912 december hó 1-ével:

Müller Béla, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, munkácsi, — és
dr. Hilberth Gyula, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, pápai szakaszparancsnok; kölcsönösen.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bandár Dávid csendőr, Jósikafalva községben 1912 október hó 17-én kiütött tűz alkalmával a tűz továbbterjedésének megállítására, valamint a vagyonmentés körül kifejtett kiváló működéséért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Miklósi György csendőr ez. őrmester, Mudris János csendőr és Dávid György volt csendőr, mert az 1912. évi tavaszán Dunabogdány községet és határát fenyegetett árvízveszély alkalmával a meglazult védőtöltésnek helyreállítását a már kétségbeesett lakossággal buzdítás, erélyes fellépés és személyes közreműködés mellett fogamatossították, illetőleg előljáró járás- és őrsparancsnokukat hathatósan és eredményesen támogatták.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Lónyai István őrsvezető ez. őrmester, mert Kentelke községben 1912 július hó 28-án egy közhasználatu gémeskutba belezuhamittas egyént egy odahívott férfi segítségével a kutból kihuzva, a vízbefulástól megmentett.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötele mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával.) 2. Olytakarékbetétek után, melyeknél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kéri, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Bányai József csendőr, mert a Sajó folyónak 1912 szeptember hó 18-án Árokajla községben történt kiáradásakor a víz által elsodort és életveszélybe jutott özv. Krenyeszki Sándorné árokajlai csendőr örsfőzőnőt kimentette.

Vastag György próbacsendőr, mert Jósikafalva községben 1912 október hó 17-én kiütött tűz alkalmával az oltás és vagyonmentés körül dicséretes tevékenységet fejtett ki.

Kollár Ádám, Oláb István, Varga András III., Decker Rezső, Jéki Ferencz, Arany János, Finta Ferencz, Németh János III, Szalay Károly, Molnár Román, Markó Lajos, Heinzelmann Gyula és Papp János III. csendőrök, mert az 1912. év tavaszán Dunabogdány községet és határát fenyegetett árvízveszély alkalmával a meglazult védőtöltésnek helyreállítását a már kétségbeesett lakossággal buzgítás, erélyes fellépés és személyes közreműködés mellett fogatosították, illetőleg előjáró járás- és őrsparancsnokukat hathatósan és eredményesen támogatták.

K. Szücs Gáspár volt csendőr, mert a Bácskeresztur községben különböző időszakokban elkövetett gabonalapás tetteseit, valamint azoknak orgazdáit észszerűen és leleményességgel vezetett nyomozás során kiderítette és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Peczárszki Miladin csendőr, mert a Bácskeresztur községben különböző időszakokban elkövetett gabonalapás tetteseinck, valamint azok orgazdáinak észszerűen és leleményességgel vezetett nyomozás során történt kiderítésénél és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásánál járőrvezetőjét hathatósan és eredményesen támogatta.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A III. osztályu tiszt katonai szolgálati jellel elláttatott:

Proch József IV. számú csendőrkerületbeli százados, 1912 október 1-én.

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Jakabos István járásörmester, 1912 november 6-án;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Rákosi Ferencz őrmester, 1912 november 2-án, Winkler József őrmester, 1912 november 15-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Széplaki János járásörmester, 1912 november 7-én és Kovács Mihály II. járásörmester, 1912 november 10-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Pápai István csendőr, 1912 november 16-án;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Juhos Károly őrsvezető cz. őrmester, 1912 november 4-én, Dezső Ferencz csendőr, 1912 november 5-én, Lukácsi István csendőr cz. őrmester, 1912 november 15-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Árvai Miklós csendőr cz. őrmester, 1912 november 1-én, Kovács István II. csendőr, 1912 november 5-én;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kisuczky József csendőr, 1912 november 5-én;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Krivarics József őrsvezető cz. őrmester, 1912 október 5-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Lányi András csendőr, 1912 november 4-én, Opra Pál és György János csendőrök, 1912 november 9-én; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Kudor András őrsvezető cz. őrmester, 1912 november 4-én, Zsvics Mihály csendőr cz. őrmester, 1912 nov. 7-én és Botos József csendőr, 1912 november 10-én.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Váczi Nagy János, Magyar János, Berkecz János, Szabó Ferencz I., Sipka Antal, Simon István, Bazár György, Janka János, Balogh József III. és Hegyi József csendőrök;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Csápai Vendel, Orgonik István, Kozár Imre, Kreiniker István, Rugovics András, Rabina Illés, Bagócsi Mihály, Garai Pál, Nagy Béla II., Déméndi László, Koreny Márton, Almászki Lajos, Vozák Ferencz, Kucséra István, Bodányi Kálmán, Marosvári János, Rákosi Mihály, Szantai László, Gunszt Ignác, Zemanik Imre, Balogh Ferencz, Berki Lajos, Baranyai János, Mojzes Imre, Karabin János, Segély János, Csölle Kálmán és Boros Tamás csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Grinvalszky Károly, Péterfi Péter őrsvezető cz. őrmesterek, Kürthy Elek, Sugár Géza csendőr cz. őrmesterek és König Károly csendőr 3—3 drb., Polgár György járásörmester és Schreiner Márton csendőr 2—2 drb.; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Juhász Miklós csendőr 5 drb., Csordás Ferencz járásörmester, Sziklai Árpád őrmester, Szakál Károly, Béndek András őrsvezető cz. őrmesterek és Szegedi György csendőr cz. őrmester 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglasi jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatások.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szklenicza István próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 164,530/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét «Szabó»-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Siska József próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 146,859/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknevét «Szigeti»-re változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Stekbauer János próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 150,904/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét «Bükszádi»-ra változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Palla Miklós próbaesendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 46,920/VI-a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Barta»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Pál István III. őrsvezető ez. őrmester, Kis Etelkával, 1912 október 20-án, Kolozsváron.

Ivácson József őrsvezető ez. őrmester, Kis Erzsébettel, 1912 október 20-án, Kolozsváron.

Csergő Balázs őrsvezető ez. őrmester, Varga Rózával, 1912 október 29-én, Szentábrahámon.

Újfalusi János csendőr, Dregies Karolinával, 1912 október 27-én, Bábólnán.

Barabás Ferencz csendőr, Szöllősi Czeccziliával, 1906 december 17-én, Magyarigenben.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Ózsvár Kálmán csendőr ez. őrmester, Szauer Emiliával, 1911 április 2-án, Lippán.

Kiss Péter törzsőrmester, Zsibrita Krisztinával, 1912 október 2-án, Kiskunfélegyházán.

Vigh Lajos csendőr, Beinsán Flórával, 1912 október 13-án, Nagylakon.

Farkas Ferencz csendőr, Beranek Blondina Máriával, 1912 október 12-én, Resiczabányán.

Hevesi Mihály, őrsvezető ez. őrmester, Mersdorf Anna Erzsébettel, 1912 október 15-én, Újpecsen.

Kucsera János őrsvezető ez. őrmester, Szarvadszki Viktóriával, 1912 október 29-én, Topolyán.

Székely Dénes őrsvezető ez. őrmester, Juhász Borbálával, 1912 október 24-én, Végváron.

Gersch József csendőr ez. őrmester, Kovács Jozefával, 1912 október 3-án, Budapesten.

Sánta János csendőr, Lieber Katalinnal, 1912 október 31-én, Bánlakon.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tóth Ferencz I. őrsvezető ez. őrmester, Mibácsi Erzsébettel, 1912 október 6-án, Hatvanban.

Bányai Albert őrsvezető ez. őrmester, Kálmán Izabelával, 1912 október 19-én, Kisujszálláson.

Batár Antal csendőr ez. őrmester, Grünbaum Franziskával, 1910 november 10-én, Kiskunlaczházán.

Dombi József őrsvezető ez. őrmester, Farkas Erzsébettel, 1912 november 3-án, Mindszentén.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Miltsevits György csendőr ez. őrmester, Kopesak Helénnel, 1912 szeptember 21-én, Berzeviczén.

Tibil János csendőr, Várady Krisztinával, 1912 szeptember 14-én, Máramaroszigeten.

Asztalnok Lajos őrsvezető ez. őrmester, Rebenyák Rózával, 1912 október 12-én, Tiszaujlakon.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Mezei Péter járásőrmester, Horváth Emilia Valeriával, 1912 október 5-én, Losoncson.

Malinka Barnabás őrsvezető ez. őrmester, Sipka Juliannával, 1912 november 3-án, Párkányon.

Garab Imre csendőr ez. őrmester, Matesz Rozáliával, 1912 október 20-án, Ácson.

Borka Gyula őrsvezető ez. őrmester, Krakler Borbálával, 1912 november 12-én, Budapesten.

Csekő József csendőr, Rakovszky Arankával, 1912 november 2-án, Aranyosmaróton.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Károlyfi Ambrus őrsvezető ez. őrmester, Terechezanu Annával, 1912 október 6-án, Harinán.

Bakos József csendőr ez. őrmester, Molnár Katalinnal, 1912 október 13-án, Nagysajón.

Radut Vaznl csendőr, Buzulescu Florentinával, 1912 október 6-án, Alsáncsán.

Máthé István őrsvezető ez. őrmester, Filó Zsuzsannával, 1912 november 5-én, Csikszerezdán.

Kovács Mózes őrsvezető ez. őrmester, Farkas Fánival, 1912 június 9-én, Bihardoboson.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papirossal bevonna — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, **Brassó.**

Hűsz koronán felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

1913. évre szóló előjegyzési naptárunk megjelentek, azokat minden rendelőknek ingyen küldjük meg, a rendelések sorrendjében.

A «Csendőrségi Rendelet» Közlöny, egyes számainak gyűjtésére szolgáló fedéltáblát szíves figyelmébe ajánljuk. — Ára 50 fillér.

Finom minőségű téli kesztyűk, hósapkák, nemkülönbön mindenféle felszerelési cikkek raktárunkon készletben vannak, azokból kívánatra választás céljából szívesen küldünk. Bármilyen cikket a legnagyobb készséggel beszerzünk és megküldjük.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**